

โครงการ

“เสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา”

ความเป็นมา

มูลนิธิสยามกัมมาจลได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ และโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จัดทำโครงการ “เสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา” ขึ้นโดยมีเป้าหมาย สนับสนุนให้สถานศึกษาพอเพียงที่มีใจ และมีความพร้อมได้พัฒนาตนเองเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา”

กรอบแนวคิด

- การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ขับเคลื่อนต้อง เข้าใจชัด ซึ่งจะเกิดได้จากการปฏิบัติ
- การทำให้โครงการบรรลุเป้าหมายที่นักเรียนเกิดอุปนิสัยได้ต้องสร้างเงื่อนไขและปัจจัยที่เอื้อ (ทำทั้งโรงเรียน)
 - สร้างโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือทำ บ่อยๆ และใช้เวลานาน ซึ่งหมายความว่าครูทุกกลุ่มสาระ และทุกชั้นปีต้องจัดการเรียนการสอนดังกล่าว
 - ผู้บริหารต้องมีส่วนเอื้อให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนให้ครูทำงานได้
 - ต้องทำทั้งโรงเรียนอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร จึงจะสามารถตอบโจทย์ความยั่งยืน

เป้าหมายการดำเนินงาน

เพื่อให้ได้ “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา”

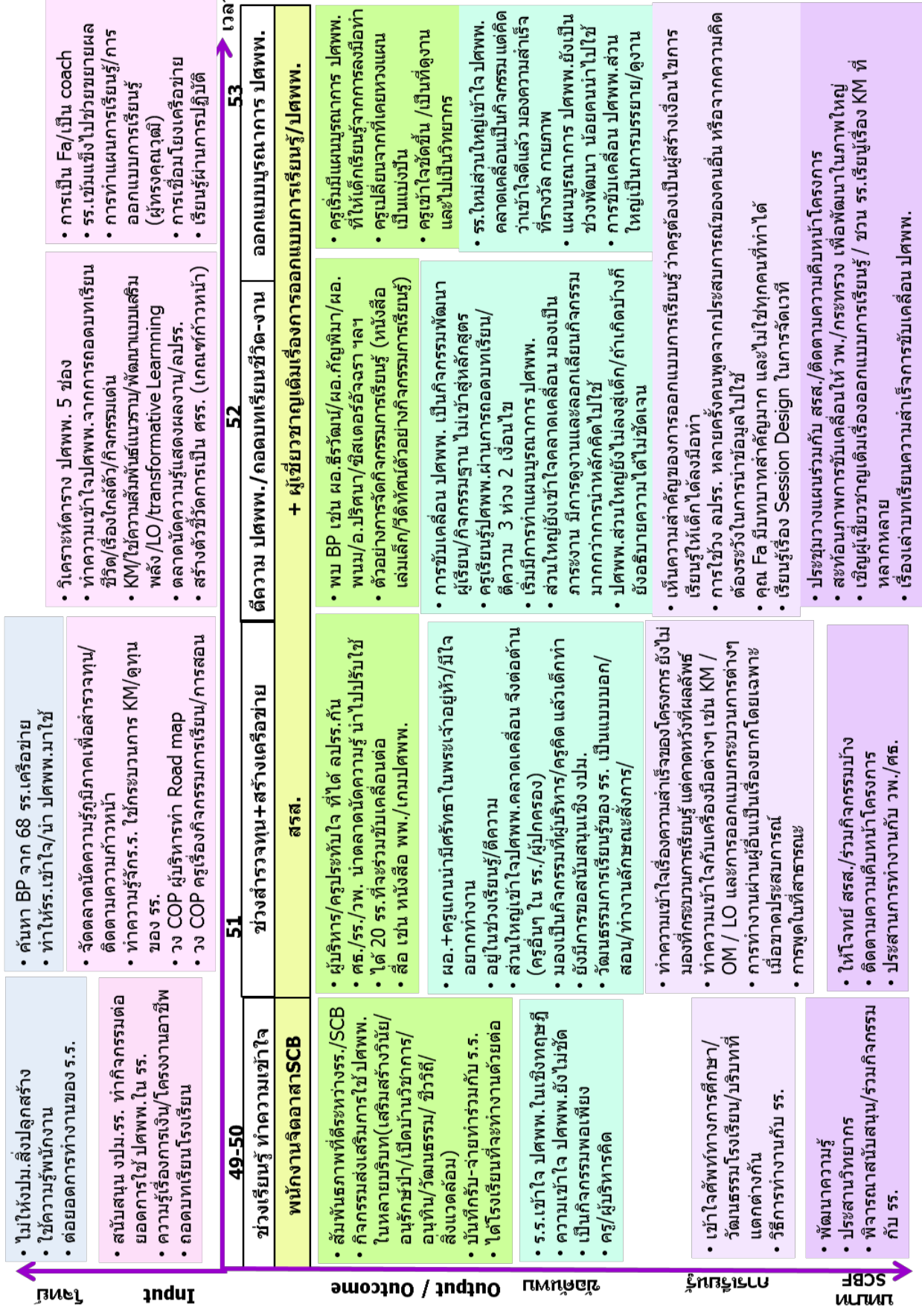
วิสัยทัศน์

ผู้บริหาร และ ครู ในโรงเรียน **เข้าถึงแก่นสาระ** หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น้อมนำมาเป็นแนวทางในการบริหาร และจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียน อย่างยั่งยืน สามารถเชื่อมโยง ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้ามาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ **เพื่อทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกของเศรษฐกิจพอเพียง และ ร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนในการขับเคลื่อนขยายผลการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงสู่เพื่อน ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนอื่นๆ**

พันธกิจ

1. สนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนมี **ความรู้ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้** หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามบทบาทหน้าที่ตนเพื่อ **บ่มเพาะอุปนิสัย “พอเพียง”** ให้กับนักเรียน
2. สนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง **ในโรงเรียน** เพื่อพัฒนาไปสู่ **“ศูนย์การเรียนรู้”** และ **สร้างเครือข่ายขยายผล**
3. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง(การประยุกต์ใช้ การขับเคลื่อน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การปลูกฝังค่านิยมให้นักเรียน และอื่นๆ) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาดน และขยายผลสู่โรงเรียนอื่น
4. สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่างๆ

พัฒนาการโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

พัฒนาการโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

Input	53- 54	55	56	57	เวลา																						
<p>ไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ร.ร. ขยาย/คน สรส. ไม่พอ • ทำอย่างไรให้ครูออกแบบการเรียนรู้ไปสู่เด็กได้ • ทำอย่างไร รร./คร. จะสื่อความเรื่อง ปศพพ. ชัด • การทำวิจัย • การเป็นที่เรียนรู้/ดูงาน (ทัศนคติ/การจัดกิจกรรมเกิดประโยชน์กับการเรียนรู้ของครู/เด็ก) • การออกแบบ/จัดกิจกรรมการใช้ KM ในฐานะผู้ขยายผล • 7 คำถาม อ.ทัศนาศนา • โครงการงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำอย่างไรให้ครูนำแผนไปใช้ • การสร้างกลไกเพื่อความยั่งยืน • การสร้างเครือข่ายของ ครร./ เป็นแกนนำในพื้นที่ • เสริมพลัง+เติมเครื่องมือ/กระบวนการให้ รร. ที่มี ความก้าวหน้า: วงจรเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง/LO/System Thinking/Design Thinking/System Dynamic • การออกแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย พอเพียง ที่ลึกซึ้งให้ BP/เครื่องมือการออกแบบ/ล่าปลาายมาศ • กระตุ้นให้เกิดเครือข่ายในพื้นที่โดย ครร./มหาวิทยาลัย 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งไม้ต่อให้ ครร./ศร./มูลนิธิศรดิน • ขวน ครร.คิด+วางแผนเพื่อสร้างความยั่งยืน • ไปตัวอย่าง/รูปแบบที่ดีในการพัฒนา รร./ในการสร้าง กลไกขับเคลื่อนรร./การนำ ปศพพ. มาใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนา รร. พัฒนาคูร และจัดการศึกษา/ได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" • จัดตลาดนัดความรู้ 	<p>ออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้าง "อุปนิสัย" / ฝึกเด็กผ่านกิจกรรมปฏิบัติ/ครูนำแผนสู่การปฏิบัติ/พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผล</p>	<p>สรส.+ มหาวิทยาลัย+ ศูนย์การเรียนรู้</p>	<p>35 ครร. (+ 12) ในหลากหลายบริบท/ระดับต่างกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครร.ที่มีศักยภาพมีส่วนร่วมในการออกแบบ/จัดตลาดนัดภูมิภาค ร่วมกันสร้างเครือข่ายและพัฒนาคู่มือ (จากที่แข่งกรมเหมือนกัน) • มหาวิทยาลัยนำ ปศพพ. ไปขยายผล 	<p>ถอดบทเรียน/สรุปโครงการ</p>	<p>Output / Outcome</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 13 ศูนย์การเรียนรู้ รุ่นแรก • เครือข่ายครู+ผู้บริหาร • ตัวอย่างผอ./คร/ น.ร. BP • สื่อตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ของครู • ตลาดนัดความรู้ครั้งที่ 2 • ผลงานวิจัย ของ รร. รร. นำกระบวนการไปขยายผลต่อ • ครู/มหาวิทยาลัยนำเรื่องการจัดคำถามมาใช้ขยายผล 	<ul style="list-style-type: none"> • ครู BP ที่เข้าใจและสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้เด็ก ได้ลึกซึ้ง ปศพพ. โดยไม่พูดถึง 3 หัว 2 เงื่อนไข โดยตรงเพราะเด็กจะไม่เป็นธรรมชาติ ทำได้แต่บางคน ไม่ได้ขาน นร. เหมือนเวลาอะไรคือ ปศพพ. ทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจชัดเจนว่าอะไรคือ ปศพพ. • ศส.ต้องเร่งพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงครูแกนนำที่มี ไม่มากอยู่ตั้งออกนอกห้องเรียนทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง • ครร. เน้นขยายผลนอก รร. ต้องกลับมาสร้างความเข้มแข็งใน รร. 	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนให้ผู้บริหาร/ครูถอดบทเรียนตัวเอง • หาผู้ช่วยจัดกระบวนการและลงสัมมนาเชิงลึก ที่ รร. BP • จัดประชุมถอดบทเรียนและสังเคราะห์งานร่วมกัน ระหว่างผู้ประสานงานและ ครร. • ติดตามคัดเลือก รร. ที่มีความก้าวหน้ามาจัด กระบวนการขยายผล และแลกเปลี่ยนในตลาดนัด ความรู้ • มหาวิทยาลัยที่ร่วมทำงานขับเคลื่อนไม่สามารถทำ หนังสือถอดบทเรียน (ไม่มีที่เก็บข้อมูล/ไม่มี ทีมงาน) • หาคนที่เข้าใจ ปศพพ.+การออกแบบการเรียนรู้+ กระบวนการเรียนรู้มาช่วยงานได้ยากมาก 	<p>ขับเคลื่อน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • อ.จากคณะครุศาสตร์ไม่ถนัดจัดการกระบวนการเสริมศักยภาพ เน้น วิจัย/ไม่มีเวลาลง รร. และคิดว่าร่วมมือกับ รร. โครงการต้องช่วย ทำความเข้าใจ และมีมีการปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัย • ครูที่เข้ามาว่าที่ กลับไปประเมินไม่ถูก ต้องการที่เลี้ยง/คนให้กำลังใจ/ และคนนิเทศก์ • ผู้บริหาร/ครูแกนนำทำให้การขับเคลื่อนชะงัก 	<ul style="list-style-type: none"> • การทำข้อมูลให้เป็นที่สนใจและเป็นระบบจะช่วยให้การสรุปงาน ง่ายขึ้น เมื่อเริ่มโครงการใหม่ควรออกแบบวิธีการ เก็บข้อมูลไว้ตั้งแต่ต้น • ทำงานกับ โรงเรียนที่มีใจและมีความรู้มาก ให้ เข้มแข็งเป็นแบบอย่างจำนวนไม่มาก 	<ul style="list-style-type: none"> • เขียนหนังสือประสบการณ์ขับเคลื่อนโครงการ • หาผู้ช่วยลงเก็บข้อมูลและเขียนหนังสือเล่มเล็ก ให้ รร. • ประสาน รร./ศร./ยูสศรดินเพื่อเตรียมจัดตลาด นัดความรู้โครงการ 	<p>การดำเนินงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดประชุมฝ่ายต่างๆ เพื่อมหาวิทยาลัยรู้จัก รร. /เข้าใจ และสามารถทำงานได้เร็วที่สุด • ลงพื้นที่ร่วมกับกับมหาวิทยาลัย • ประเมิน ครร. 	<ul style="list-style-type: none"> • ต้องเปลี่ยนวิธีคัดเลือกผู้ประสานงาน (เลือกคนมีใจ+มี profile ระดับหนึ่ง)/เพิ่มเงื่อนไข/ปรับวิธีการทำความเข้าใจ กับมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้งานจากมหาวิทยาลัยตามที่ ต้องการ/ตามที่ตกลงกัน (หาตัวช่วย)/ปรับวิธีทำงานกับ มหาวิทยาลัยเป็นการทำงาน/เรียนรู้ร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • ลงพื้นที่ /ประเมินภายในพร้อมเสริมศักยภาพ รร. เครือข่าย • ร่วมออกแบบกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการกับ มหาวิทยาลัย/ ครร. 	<p>SCBF</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ร.ร. ขยาย/คน สรส. ไม่พอ • ทำอย่างไรให้ครูออกแบบการเรียนรู้ไปสู่เด็กได้ • ทำอย่างไร รร./คร. จะสื่อความเรื่อง ปศพพ. ชัด • การทำวิจัย • การเป็นที่เรียนรู้/ดูงาน (ทัศนคติ/การจัดกิจกรรมเกิดประโยชน์กับการเรียนรู้ของครู/เด็ก) • การออกแบบ/จัดกิจกรรมการใช้ KM ในฐานะผู้ขยายผล • 7 คำถาม อ.ทัศนาศนา • โครงการงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำอย่างไรให้ครูนำแผนไปใช้ • การสร้างกลไกเพื่อความยั่งยืน • การสร้างเครือข่ายของ ครร./ เป็นแกนนำในพื้นที่ • เสริมพลัง+เติมเครื่องมือ/กระบวนการให้ รร. ที่มี ความก้าวหน้า: วงจรเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง/LO/System Thinking/Design Thinking/System Dynamic • การออกแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย พอเพียง ที่ลึกซึ้งให้ BP/เครื่องมือการออกแบบ/ล่าปลาายมาศ • กระตุ้นให้เกิดเครือข่ายในพื้นที่โดย ครร./มหาวิทยาลัย 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งไม้ต่อให้ ครร./ศร./มูลนิธิศรดิน • ขวน ครร.คิด+วางแผนเพื่อสร้างความยั่งยืน • ไปตัวอย่าง/รูปแบบที่ดีในการพัฒนา รร./ในการสร้าง กลไกขับเคลื่อนรร./การนำ ปศพพ. มาใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนา รร. พัฒนาคูร และจัดการศึกษา/ได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" • จัดตลาดนัดความรู้ 	<p>บทบาท</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ร.ร. ขยาย/คน สรส. ไม่พอ • ทำอย่างไรให้ครูออกแบบการเรียนรู้ไปสู่เด็กได้ • ทำอย่างไร รร./คร. จะสื่อความเรื่อง ปศพพ. ชัด • การทำวิจัย • การเป็นที่เรียนรู้/ดูงาน (ทัศนคติ/การจัดกิจกรรมเกิดประโยชน์กับการเรียนรู้ของครู/เด็ก) • การออกแบบ/จัดกิจกรรมการใช้ KM ในฐานะผู้ขยายผล • 7 คำถาม อ.ทัศนาศนา • โครงการงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำอย่างไรให้ครูนำแผนไปใช้ • การสร้างกลไกเพื่อความยั่งยืน • การสร้างเครือข่ายของ ครร./ เป็นแกนนำในพื้นที่ • เสริมพลัง+เติมเครื่องมือ/กระบวนการให้ รร. ที่มี ความก้าวหน้า: วงจรเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง/LO/System Thinking/Design Thinking/System Dynamic • การออกแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย พอเพียง ที่ลึกซึ้งให้ BP/เครื่องมือการออกแบบ/ล่าปลาายมาศ • กระตุ้นให้เกิดเครือข่ายในพื้นที่โดย ครร./มหาวิทยาลัย 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งไม้ต่อให้ ครร./ศร./มูลนิธิศรดิน • ขวน ครร.คิด+วางแผนเพื่อสร้างความยั่งยืน • ไปตัวอย่าง/รูปแบบที่ดีในการพัฒนา รร./ในการสร้าง กลไกขับเคลื่อนรร./การนำ ปศพพ. มาใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนา รร. พัฒนาคูร และจัดการศึกษา/ได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้การสอนเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" • จัดตลาดนัดความรู้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

- ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
- นำความรู้ไปใช้

สร้าง ความรู้
จากการปฏิบัติ

- การจัดการความรู้
- ถอดบทเรียนความรู้จากการปฏิบัติ (tacit knowledge)
- การวิจัย+สังเคราะห์องค์ความรู้ ในระดับต่างๆ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ชุมชนการเรียนรู้
จากการปฏิบัติ

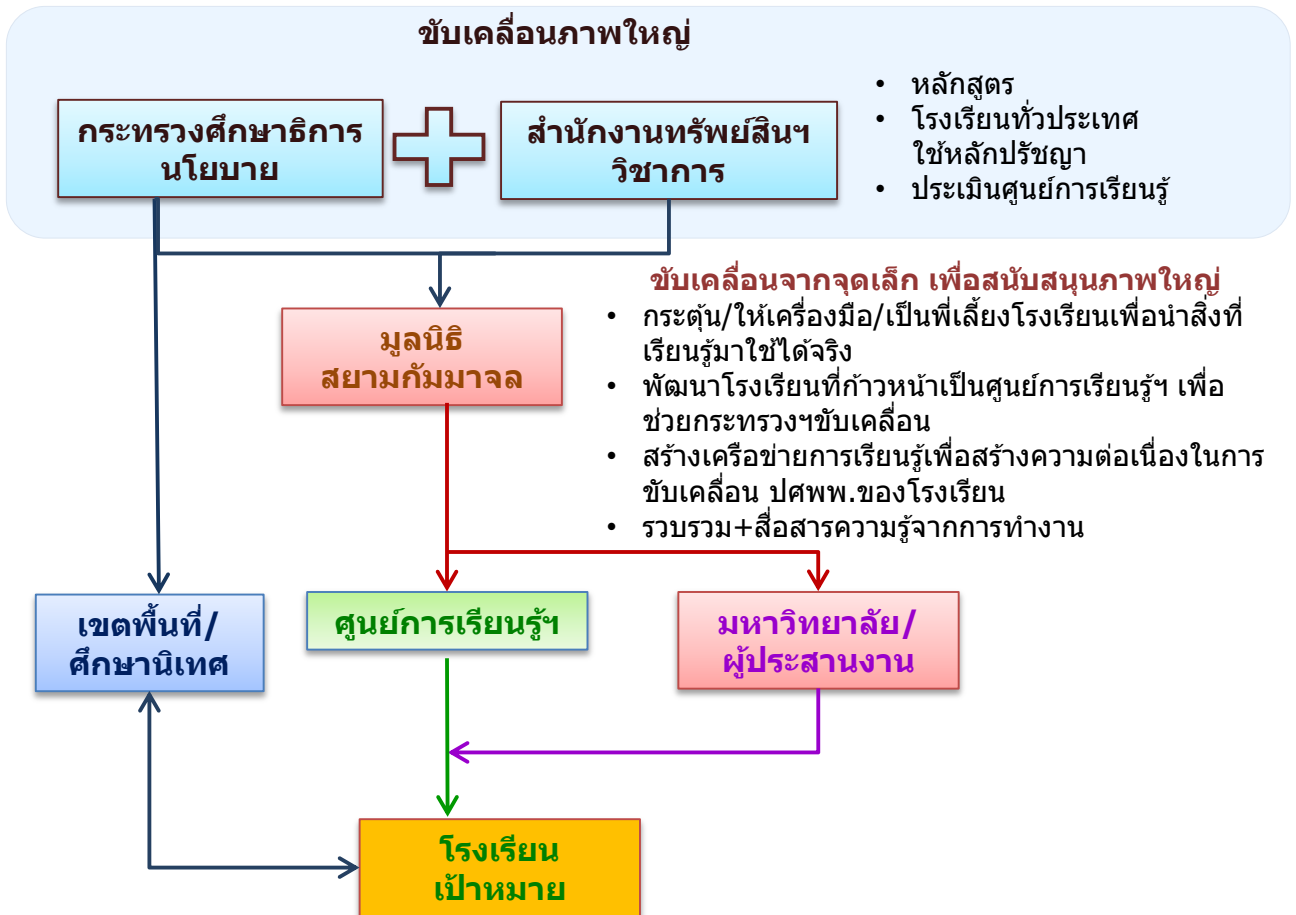

สื่อสาร

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลาดนัดความรู้ ระดับพื้นที่/ภาค/ประเทศ
- สนับสนุนการทำงานในลักษณะเครือข่าย
- เปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ On line

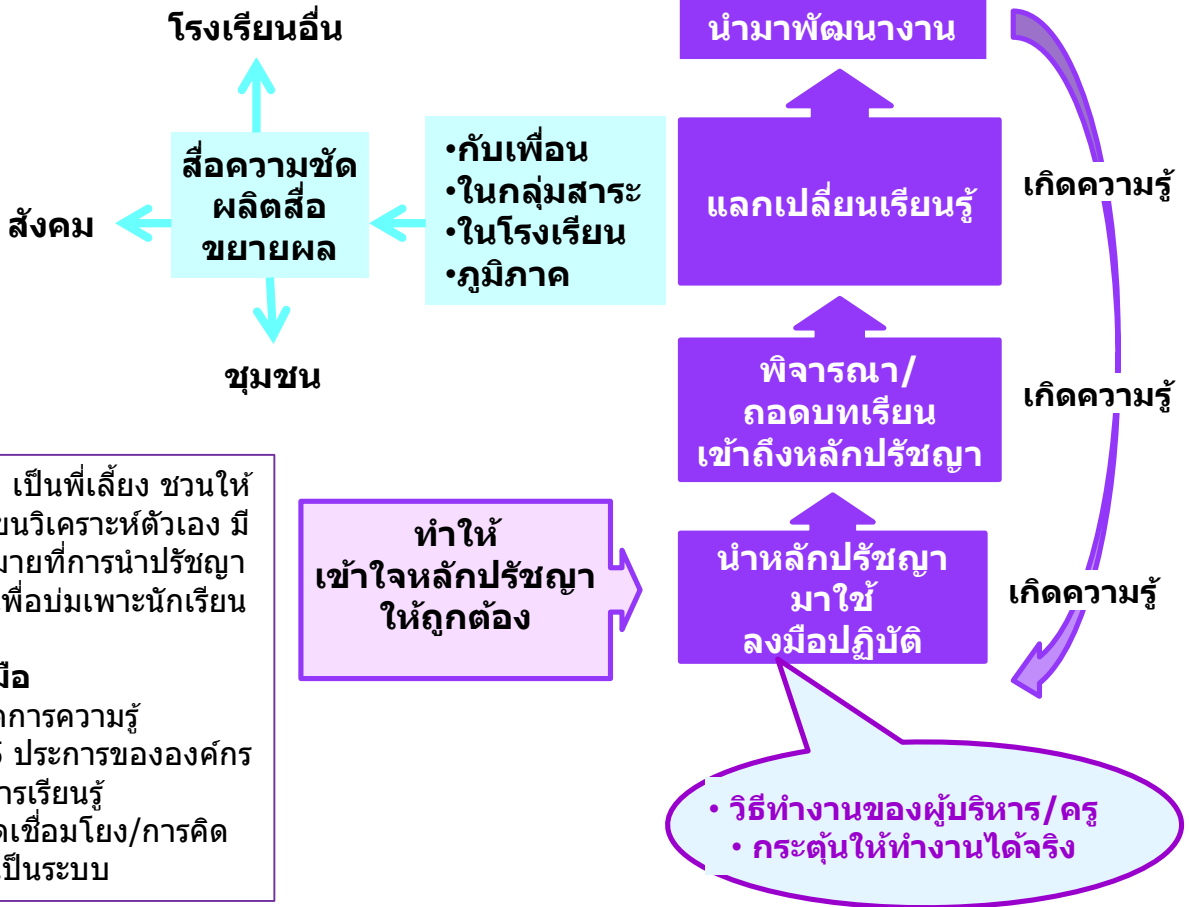
- นำเสนอความรู้เผยแพร่ในระดับนโยบาย ไปสู่ ภาควิทยาศาสตร์ และสังคมโดยรวม
- สร้างกระแสสังคม ให้เห็นคุณค่าในการใช้เศรษฐกิจพอเพียง

โครงสร้างการทำงานของโครงการ

บทบาทของมูลนิธิสยามกัมมาจล ในการเสริมศักยภาพโรงเรียน

- สนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าใจ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ตามบทบาทหน้าที่ตน และนำประสบการณ์ที่ได้มาใช้จัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ เห็นคุณค่า ฝึกนำมาใช้บ่อยๆ จนเกิดเป็นนิสัย
- สนับสนุนให้โรงเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการถอดบทเรียนหรือทำวิจัย เปิดพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้มาจัดทำเป็นสื่อขยายผล

ผู้บริหาร

- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
- สนับสนุนแนะนำ ให้กำลังใจครู ให้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" ให้นักเรียน
- ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวัฒนธรรมองค์กร

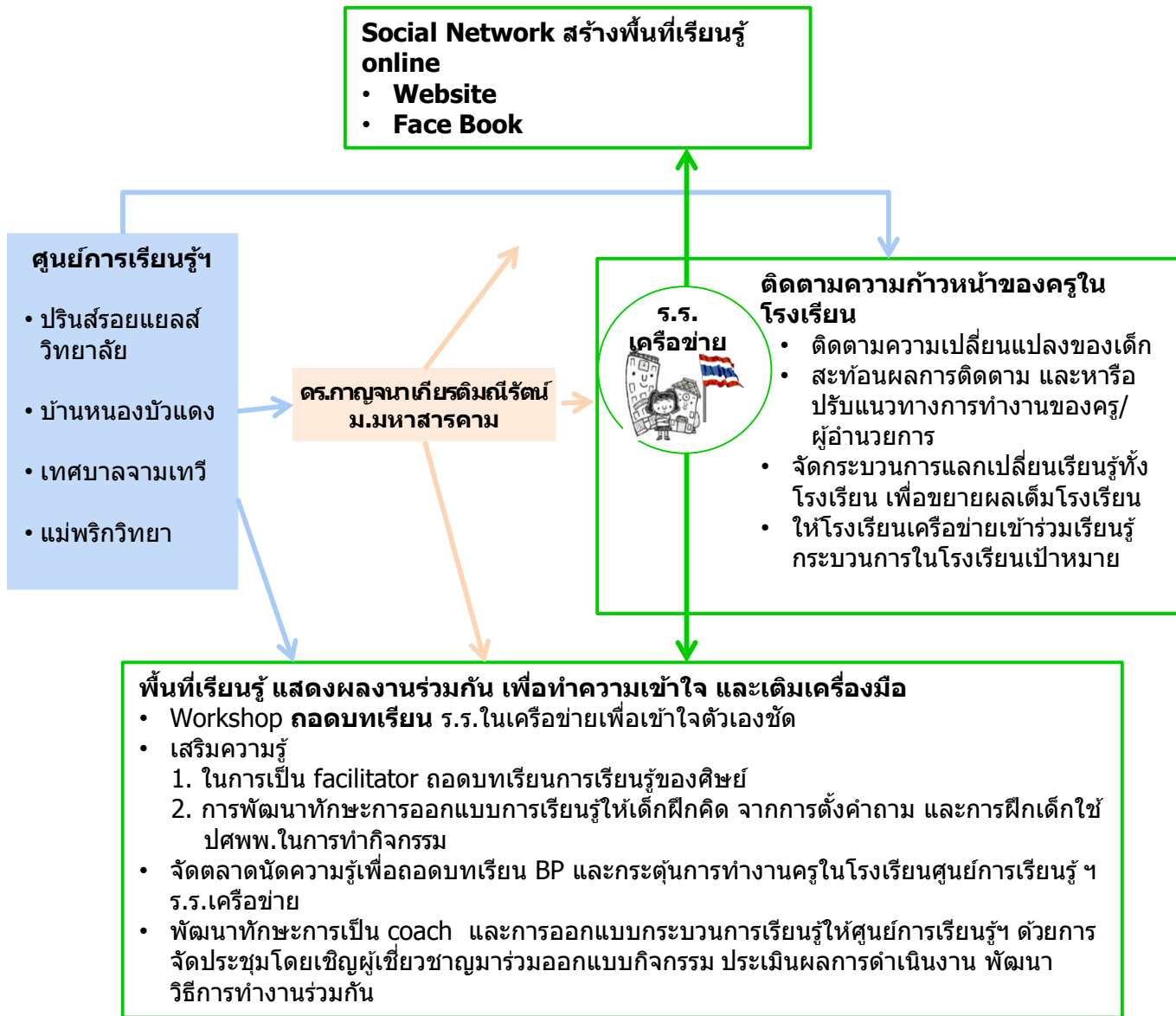
ครู

- เสริมศักยภาพครูให้ออกแบบการเรียนรู้ที่เน้น **การลงมือปฏิบัติ** และฝึกให้ **นำหลักคิดพอเพียงมาใช้ในการทำงาน**
- สนับสนุนให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกสอนเป็นพี่เลี้ยง (**Coach**)

เกิดอุปนิสัย "พอเพียง"

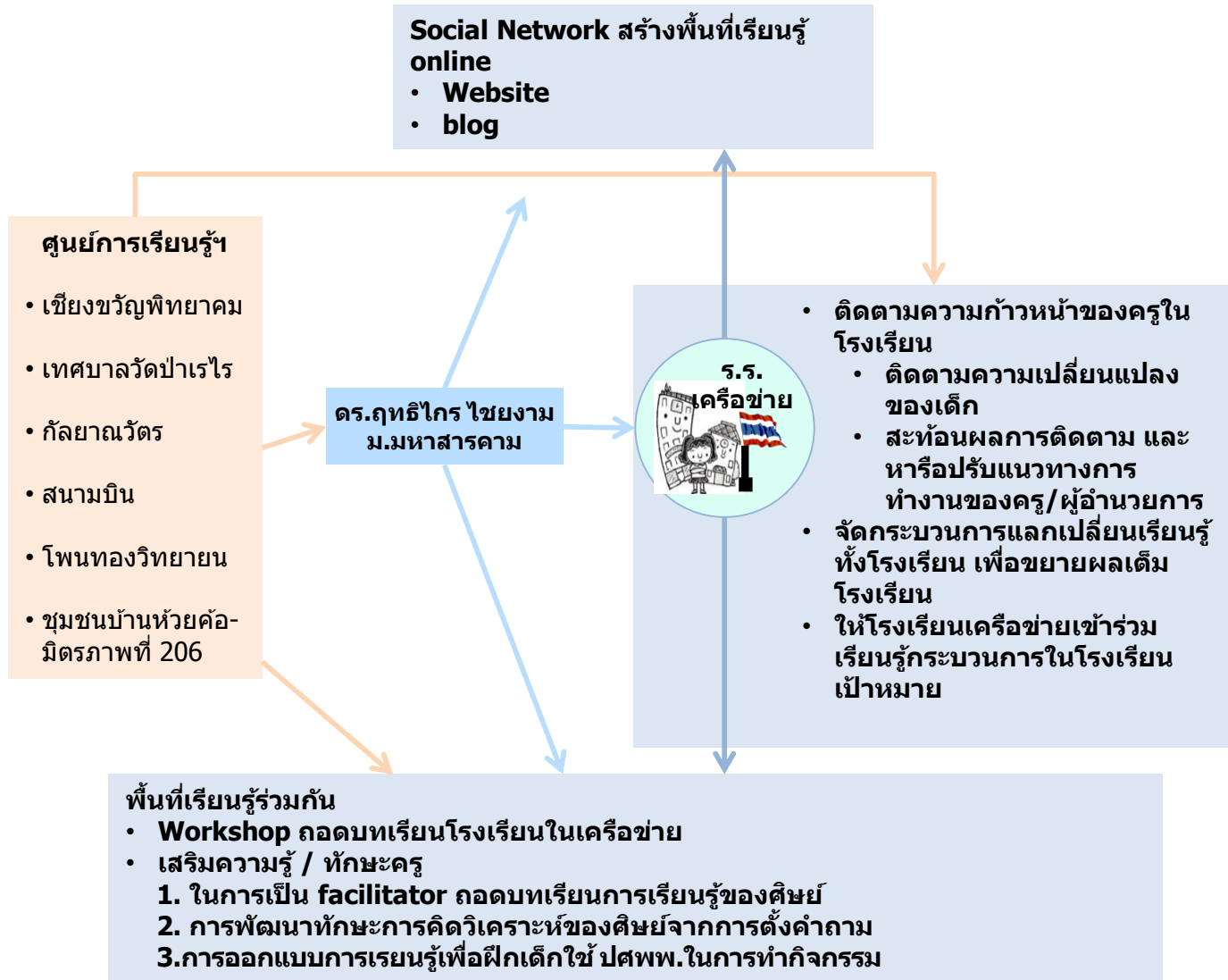
ตัวอย่างการทำงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

ผลที่ได้รับ

- เกิดศูนย์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น 3 แห่งคือ
 - ร.ร. ดาราวิทยาลัย จ. เชียงใหม่
 - ร.ร. เฉลิมพระเกียรติ พะเยา
 - ร.ร. ราชานุเคราะห์ จ. พะเยา
- ครูและผู้บริหาร ร.ร. เครือข่ายนำเครื่องมือการถอดบทเรียนและสะท้อนการเรียนรู้ และวิธีการตั้งคำถามไปปรับใช้ที่ร.ร.
 - ครูยุพิน "ได้เรียนรู้มากจากการประชุมออกแบบไปพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายร่วมกับศูนย์การเรียนรู้อื่นๆ และ มช. มีกระบวนการวางแผนก่อนทำงาน (BAR) การไปเป็นวิทยากรกระบวนการ และการมาประชุมสะท้อนผลการจัดงานเพื่อเตรียมไปเสวนาศึกษาภาพครั้งต่อไป ได้นำสิ่งเหล่านี้ไปใช้กับงาน และชวนนักเรียนใช้กระบวนการดังกล่าวตลอดเวลา ซึ่งทำให้งานออกมาดีขึ้นมาก"
- ครูแกนนำ ร.ร. ศูนย์การเรียนรู้ฯ เกิดความภาคภูมิใจและร่วมกันพัฒนาเครือข่ายโดยใช้ความถนัดที่มี และยังคงจับมือกันเสวนาศึกษาภาพโรงเรียนอื่นๆ เช่น ปริญญ์และดาราวิทยาลัยร่วมมือกันจัดค่ายพัฒนาเด็กและครูแกนนำ

ตัวอย่างการทำงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน

ผลที่ได้รับ

- เกิดศูนย์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น 1 แห่งคือ โนนสังวิทยาคาร จ.หนองบัวลำภู
- เกิดเครือข่าย On Line ของภาคอีสาน และมีการเผยแพร่ความรู้ในวงกว้างผ่าน Blog Go to Know
- ครูได้นำวิธีจัดการกระบวนการไปใช้กับนักเรียน
 - คณะครู ร.ร. เทศบาลวัดป่าเรไร ใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการจัดการเรียนรู้
 - ครูฤทธิชัย ร.ร. บ้านเป่าวิทยา ปรับการสอนโดยบรรยายเป็นออกแบบให้เด็กเรียนรู้ด้วยตัวเองและทำหน้าที่ผู้อำนวยการเรียนรู้ และสะท้อนกลับ
 - ครูสมศักดิ์ ร.ร. โคกเพชร นำจิตศึกษามาออกแบบกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ตนเอง และเพื่อนจากงานศิลปะ
 - ครูจากร.ร. เครื่องข่ายส่วนใหญ่ นำกระบวนการตั้งคำถามกระตุ้นคิดตามหลักปรัชญา และถอดบทเรียนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้
- ผู้บริหารและครู เห็นจุดเด่น และปัญหาที่แท้จริงของร.ร. นำสู่การพัฒนา

- มหาวิทยาลัยรับนักเรียนร.ร. เครื่องข่ายเข้าโครงการเด็กดีที่เรียน เพื่อปลูกฝังให้เป็นนักศึกษาที่ซบเคื่อนปศพพ. ต่อ
- ตั้งศูนย์ CADL (Center of Academic Development for Learning) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย เศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ และบูรณาการกับโครงการอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย เช่นโครงการ LLEN

ตัวอย่างการทำงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ภาคใต้

ศูนย์การเรียนรู้

- ห้วยยอด
- รัชฎา
- กะทู้วิทยา

ดร.ไพโรจน์ ศิริรัตน์
ม.สงขลานครินทร์

ฝึกปฏิบัติ ช่วยแก้ปัญหา และสะท้อนผล ในห้องเรียน/ ฝนโรงเรียน

- ฝึกทักษะที่จำเป็นในการสร้างการเรียนรู้ของครู ด้วยการฝึกกระบวนการคิดอย่าง เป็นเหตุเป็นผล ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของสิ่งต่างๆ ฝึกสติ ฝึกการสังเกต และการฟังอย่างลึกซึ้ง ตลอดจนวิธีการตั้งคำถามกระตุ้นคิดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนามาจาก ดร.ทศนา เข้มมณี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าใจเด็ก และการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอุปนิสัย นักเรียน
- ติดตามผลด้วยการเข้าไปสังเกตการสอนของครู และฐานกิจกรรม และสะท้อนผล
- เชิญห้วยยอดมาจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมทักษะ
 - การใช้กิจกรรม Play & Learn เพื่อให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักเพื่อน เข้าใจหลักปรัชญา และการใช้เพื่อสร้างความสำเร็จในการทำกิจกรรม
 - การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ เศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและได้ฝึกการใช้ ผ่าน Active learning และฐานกิจกรรม
- เชิญศูนย์การเรียนรู้ และมูลนิธิสยามกัมมาจลร่วมประเมินศักยภาพโรงเรียน สะท้อนผล และให้คำแนะนำ

พื้นที่เรียนรู้ แสดงผลงานร่วมกัน เพื่อทำความเข้าใจ และเติมเครื่องมือ

- ทำความเข้าใจหลักปรัชญา และการนำมาใช้ในการสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" ให้นักเรียน
- Work shop เติมเครื่องมือเรื่องกระบวนการคิดเชื่อมโยง/กระบวนการคิดวิเคราะห์ /การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และการใช้คำถามกระตุ้นคิดตามหลักปรัชญา เพื่อช่วยให้ครูมีหลักในการออกแบบการเรียนรู้
- และฐานกิจกรรม
- เรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอน การฝึกสติ และการเรียนรู้จากภายใน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก
- จัดตลาดนัดความรู้เพื่อถอดบทเรียน BP และกระตุ้นการทำงานครูในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ฯ ร.ร.เครือข่าย

ผลที่ได้รับ

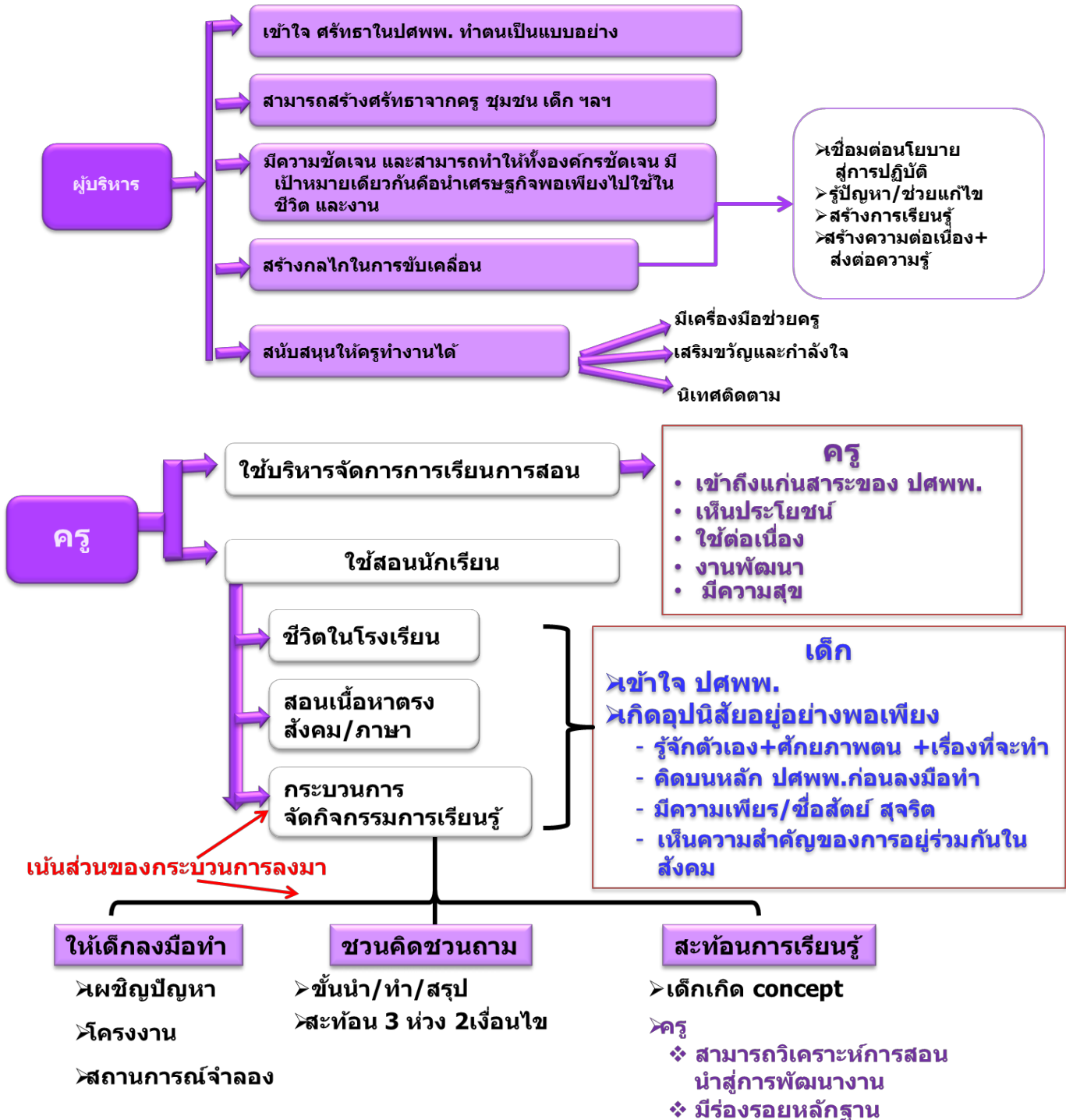
- 3 ร.ร.เครือข่ายผ่านการประเมินเป็น ศูนย์การเรียนรู้ฯ (กะทู้วิทยา จ.ภูเก็ต/บ้านร้านตัดผม จ.ชุมพร /ราชประชานุเคราะห์ 10)
- ผอ.ร.ร. ราชประชานุเคราะห์ 10 สะท้อนว่าครูตั้งคำถามเป็นมากขึ้น และให้ความสำคัญกับกิจกรรมเรียนรู้ที่ให้นักเรียนคิด และลงมือทำส่งผลให้เด็ก กล้าคิด กล้าแสดงออก และมีความรับผิดชอบมากขึ้น
- ผอ.พิรพล โรงเรียนบ้านร้านตัดผม เข้าใจเปลี่ยนจากการทำแปลงเกษตร เป็นการสร้างชุมชนการเรียนรู้เรื่องการออกแบบการเรียนการสอน โดยคัดเลือก BP แล้วแต่งตั้งให้เป็นแกนนำเข้าไปดูการสอนของเพื่อนครู ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนการทำงานร่วมกับ ผอ. และกำหนดให้นักเรียนและครูมาเล่าประสบการณ์การใช้ ปศพ.ทุกเที่ยง
- ครูปรับวิธีการสอน ครูวรรณีจากห้ามเด็กพูดให้ฟังครู เป็น ตั้งคำถามให้แสดงความคิดเห็น ครูปราณีพัฒนาการสอนเรื่องขงตวงวัด โดยสอนให้เด็กสังเกต และตั้งคำถามชวนคิด ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สนุก คิดเก่งขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น ครูเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างครู และนักเรียนดีขึ้น

- นำไปใช้กับนักศึกษาวิศวกรรมเครื่องกลผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-Curriculum Activity) เพื่อให้นักศึกษาฝึกใช้ปศพ.ผ่านการทำโครงการกับร.ร.ที่อยู่รอบมอ.
- ฝึกอบรมวิธีการสอนให้ น.ศ.มรภ.สงขลา เพื่อนำไปสอนจริงในห้องเรียนและทำวิจัยในชั้นเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อน "ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา"

ระดับโรงเรียน

- ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา นักเรียน เข้าถึงแก่นสาระของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกิดศรัทธา และ นำมาใช้ตามบทบาทหน้าที่ตน จนเป็นวิถีชีวิต โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างอุปนิสัย "พอเพียง" ให้เด็ก
- มีกลไกในการขับเคลื่อนส่งต่อนโยบายสู่การปฏิบัติ สร้างการเรียนรู้ร่วมกัน
- สื่อสารได้ถูกต้อง ชัดเจน สามารถเป็นที่เล็งขยายผลการใช้เศรษฐกิจพอเพียงทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน
- บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้

ผลการดำเนินงาน

เชิงประมาณ

- โรงเรียนที่เข้าร่วมเครือข่าย 160 โรงเรียน เป็นศูนย์การเรียนรู้ 43 แห่ง กำลังพัฒนาตน เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้อีกไม่ต่ำกว่า 40 แห่ง
 - ครูในศูนย์การเรียนรู้ 3,200 คน ครูแกนนำ 500 คน
 - นักเรียนในศูนย์การเรียนรู้ 50,000 คน แกนนำ 4,000 คน
- มหาวิทยาลัยเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๑๑ แห่ง ได้เรียนรู้จากการทำงานกับโรงเรียน และนำไปขยายผลจำนวน ๓ แห่ง ได้แก่
 - ดร.กาญจนา เกียรติมนตรีรัตน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - ดร.ฤทธิไกร ไชยงามมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - อาจารย์ไพโรจน์ ศิริรัตน์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เกิดเครือข่ายขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ๕ เครือข่าย ภาคเหนือ ภาคอีสานตอนบน ภาคอีสานตอนล่าง ภาคกลางและตะวันออก และภาคใต้
- องค์ความรู้
 - ถอดบทเรียนแบบปฏิบัติที่ดีในด้านต่างๆ
 - ผู้บริหารเรื่อง การบริหารจัดการ/การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ครูเรื่องการออกแบบการเรียนรู้/การจัดการเรียนรู้
 - นักเรียนแกนนำที่นำหลักปรัชญาไปใช้
 - ประสบการณ์การเป็นพี่เลี้ยง
 - การใช้คำถามพัฒนากระบวนการคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - กระบวนการจัดการความรู้
 - กระบวนการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้
- สื่อต่างๆ
 - หนังสือ 44 ปก (กำลังจัดทำอีก 2 ปก)
 - วีดิทัศน์ + แอนิเมชัน 7 เรื่อง
 - เกม 2 เกม

ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน

เชิงคุณภาพ

- ครูปรับเปลี่ยนทัศนคติ และวิธีการจัดการเรียนรู้ เป็นการให้เด็กเรียนรู้จากการปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังค่านิยม คุณสมบัติที่พึงประสงค์ ให้เด็กคิดก่อนลงมือทำมากกว่าการสอนความรู้
 - จากบอกสอนเป็นตั้งคำถาม-โค้ช (อ.ปนัดดา/อ.ปริศนา/อ.จรรยาพรณ)
 - ใช้กระบวนการถอดบทเรียน (อ.ฉลาด/อ.ปริศนา/อ.สารทิ/อ.สถาพร)
 - พัฒนาโมเดล (ดร.ดุสิต SE Model/ ครูปริศนา รู้-คิด-เลือก-ทำ/อ.ฉลาด หัวใจแห่งการเรียนรู้)
- ผู้บริหารเปลี่ยนวิธีทำงาน
 - จากให้ครูทำแปลงเกษตรมาเป็นสนับสนุนการบูรณาการหลักคิดในกิจกรรมการเรียนรู้ (ผอ.พีระพล /ซิสเตอร์ลำยอง/ผอ.สาคร/ผอ. ศุภวัลย์/ผอ.สมจริง)
 - จากสั่งการมาใช้ COP หรือใช้ KM มากขึ้น (ผอ.ระวี/ผอ.สวัสดี/ดาราริทยาลัย/ผอ.พีระพล)
 - สนับสนุนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนมากกว่าเน้นสิ่งปลูกสร้าง / สนับสนุนครูให้ทำงานง่ายขึ้น/สร้างระบบบริหารจัดการและขับเคลื่อนงาน (ผอ.ชูเดช/ผอ.พีระพล/ภารดาประภาส)
- ผู้บริหารและครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่น เลิกเหล้า เลิกบุหรี่ เลิกเล่นหวย จัดการอารมณ์ และชีวิตของตนเองได้ดีขึ้นและหันมาทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
- เกิดองค์ความรู้ สื่อ และนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือทำให้นักเรียนรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง ผู้อื่นรวมไปถึงสิ่งแวดล้อม
- นำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตและ งานทำให้ทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น (ผอ.กัญพินา/ผอ. ลัดดา/ผอ.อิสริย์/ผอ. อวยพร)
- นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียนได้นำหลักปรัชญามาใช้ทั้งที่รู้ตัว และไม่รู้ตัวทำให้นักเรียนที่รู้จักตนเอง มีวินัย นำหลักปรัชญามาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานทำให้ประสบความสำเร็จในงานโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของผู้อื่นทำให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
- ผู้เข้าร่วมขับเคลื่อนโครงการทุกระดับได้นำหลักปรัชญามาใช้จนสัมผัสประโยชน์(งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความสุขขึ้น) และนำมาใช้กลายเป็นวิถีชีวิต เกิดการระเบิดจากภายในและอยากขยายผลเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคคลใกล้ตัวและผู้อื่น ทำให้มีผู้ขับเคลื่อนหลักปรัชญาขยายผลในลักษณะทวีคูณ ปัจจุบันผู้บริหารและครูของศูนย์การเรียนรู้หลายแห่งได้ทำบทบาทที่เสี่ยง และผู้เสริมศักยภาพให้โรงเรียนเครือข่าย สำหรับผู้บริหารที่ย้ายจากศูนย์การเรียนรู้ได้นำหลักปรัชญาไปขับเคลื่อนในโรงเรียนใหม่
- เครื่องมือที่มูลนิธิสยามกัมมาจลใช้ในการเสริมศักยภาพโรงเรียนอาทิ ตลาดนัดความรู้ วัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การที่ผู้บริหารหรือครูยอมรับที่จะเรียนรู้ระหว่างกันเองหรือเครือข่ายร่วมกันแทนที่จะต้องเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญตลอดเวลา การถอดบทเรียนจากการทำงานได้รับการยอมรับและนำไปใช้โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และกระทรวงศึกษาธิการ
- เกิดเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ

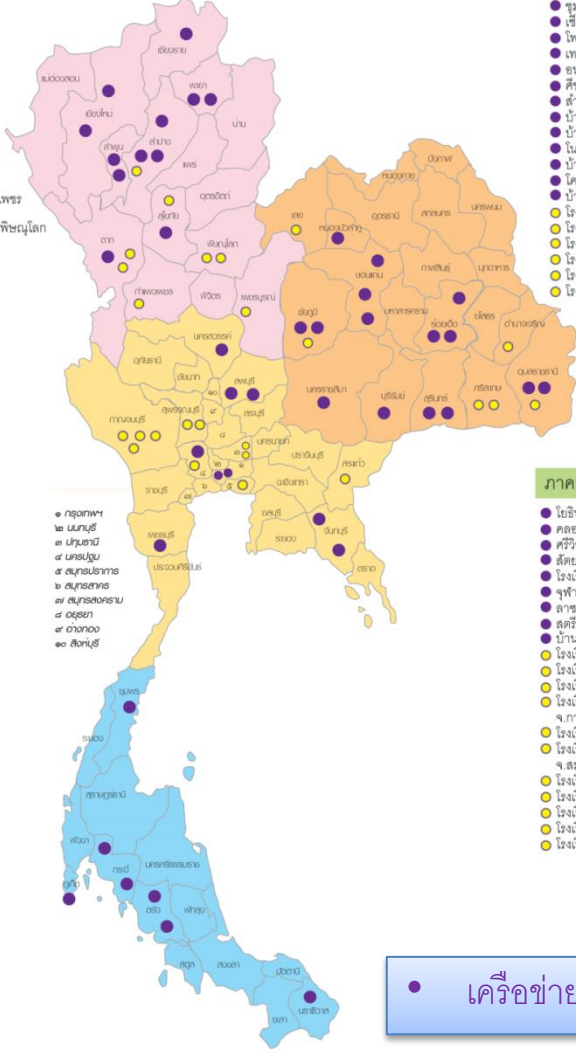
ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ปัจจุบันมี 68 แห่งสนับสนุนโดยมูลนิธิสยามกัมมาจล 43 แห่ง

ภาคเหนือ

- บ้านหนองบัวแดง จ. เชียงราย
- เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ จ. พะเยา
- ราชานนคราตรี จ. พะเยา
- บ้านศรีดอนไชย จ. เชียงใหม่
- ดาราวิทยาลัย จ. เชียงใหม่
- แม่ฟ้าวิทยาคม จ. ลำปาง
- เขลางค์นคร จ. ลำปาง
- เสริมงามวิทยาคม จ. ลำปาง
- เทศบาลจามเทวี จ. ลำพูน
- ทาหมื่นวิทยาคาร จ. ลำพูน
- กงไกรลาศวิทยา จ. สุโขทัย
- ราชประชานุเคราะห์ 55 จ. ตาก
- โรงเรียนทุ่งศรีอมชุงภูมิรักษ์ จ. สุโขทัย
- โรงเรียนตากวิทยาคม จ. ตาก
- โรงเรียนธรรมวิทยาคม จ. ตาก
- โรงเรียนบ้านหมอนสามัคคี จ. กำแพงเพชร
- โรงเรียนวัดแดน จ. พิษณุโลก
- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๔ (บ้านเขมาสูง) จ. พิษณุโลก
- โรงเรียนบ้านม่วงคำ จ. เพชรบูรณ์
- โรงเรียนวัดเตี้ย จ. ลำปาง

ภาคอีสาน

- กัลยาณวัตร จ.ขอนแก่น
- สยามบึง จ.ขอนแก่น
- ชุมชนบ้านห้วยค้อมิตรภาพที่ ๒๐๖ จ.ขอนแก่น
- เชียงขวัญวิทยาคม จ.ร้อยเอ็ด
- โพนทองวิทยาคม จ.ร้อยเอ็ด
- เทศบาลวัดป่าเรไร จ.ร้อยเอ็ด
- อุบลบาลประชารัฐสามัคคี จ.นครราชสีมา
- ศิริภูมิพิสัย จ.สุรินทร์
- ลำไทรวิทยาคม จ.สุรินทร์
- บ้านคูเมือง (อ้อมอุบลราชธานี) จ.อุบลราชธานี
- บ้านสำโรง จ.อุบลราชธานี
- โนนสังวิทยาคาร จ.หนองบัวลำภู
- บ้านป่าวิทยา จ.ชัยภูมิ
- โคกเพชรวิทยาคาร จ.ชัยภูมิ
- บ้านหนองบัวปัดอง จ.บุรีรัมย์
- โรงเรียนโนนคุณวิทยาคาร วัฒนังคละวิชัย จ.ชัยภูมิ
- โรงเรียนนาควิทยวิทยา จ.อำนาจเจริญ
- โรงเรียนอนุบาลโนนคุณ จ.ศรีสะเกษ
- โรงเรียนบ้านดอนมูล จ.ศรีสะเกษ
- โรงเรียนบ้านแก่งเลิง จ.เลย
- โรงเรียนบ้านประจาว จ.อุบลราชธานี

ภาคกลาง และตะวันออก

- โยธินบูรณะ กทม.
- คลองพิทยาลงกรณ์ กทม.
- ศรีวิชัยวิทยา จ.นครปฐม
- สัตยาไส จ.สมุทรปราการ
- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๓๑ จ.สมุทรปราการ
- จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จ.เพชรบุรี
- ลาลาลจันทบุรี (มารดาพิทักษ์) จ.จันทบุรี
- สตรีมารดาพิทักษ์ จ.จันทบุรี
- บ้านหนองไผ่ จ.นครสวรรค์
- โรงเรียนวัดห้วยตะเคียน จ.กาญจนบุรี
- โรงเรียนบ้านเขื่อนด่าน จ.กาญจนบุรี
- โรงเรียนบ้านห้วยบก จ.กาญจนบุรี
- โรงเรียนบ้านหนองแกประชาสรรค์ จ.กาญจนบุรี
- โรงเรียนวัดเกาะวังไทร จ.นครปฐม
- โรงเรียนวัดสวนลิ้ม (สุราษฎร์ราษฎร์) จ.สมุทรปราการ
- โรงเรียนร่มเกล้า จ.สระแก้ว
- โรงเรียนชุมชนประชาอินิศจีวิทยาคม จ.ปทุมธานี
- โรงเรียนวัดเขื่อนเขต จ.ปทุมธานี
- โรงเรียนบ้านหัววัง จ.สุพรรณบุรี
- โรงเรียนวัดทุ่งดอก (สุวรรณราษฎร์) จ.สุพรรณบุรี

ภาคใต้

- บ้านคลองไทร จ.กระบี่
- บ้านคลองยาง จ.กระบี่
- กะทู้วิทยา จ.ภูเก็ต
- รัชฎา จ.ตรัง
- ห้วยยอด จ.ตรัง
- บ้านบ้านคีตมม จ.ชุมพร
- ราชประชานุเคราะห์ 10 จ.นราธิวาส

เครือข่ายมูลนิธิสยามกัมมาจล

โรงเรียนในเมืองใหญ่ และ โรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ เฉลิมพระเกียรติ พะเยา/ ดาราวิทยาลัย / ปรีณสรอยแยลส์ วิทยาลัย / กัลยาณวัตร/โยธินบูรณะ/ /สัตยาไส/ จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี/สนามบิน นักเรียนมีฐานะดี มีศักยภาพสูง โรงเรียนใช้หลักปรัชญาในการปลูกฝังอุปนิสัยให้นักเรียนรู้เท่าทัน มีวินัย และเห็นคุณค่าของสิ่งของ เห็นคุณค่าของผู้อื่น การจัดการเรียนรู้เน้นโครงการในการพัฒนาเด็ก และมีการพัฒนาโมเดลของโรงเรียนใช้คู่กับหลักปรัชญา

โรงเรียนในชุมชนเมือง ศิริภูมิพิสัย/ สตรีมารดาพิทักษ์/ กะทู้วิทยา/ลาลาลจันทบุรี (มารดาพิทักษ์) / ศรีวิชัยวิทยา/กะทู้ วิทยา/ เทศบาลวัดป่าเรไร / เทศบาลจามเทวี/อนุบาลประชารัฐสามัคคี ปลูกฝังลักษณะนิสัย และแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน เพราะมาจากครัวแตกแยก มีค่านิยมนักเรียนทำโครงการท้องถิ่น นักเรียนประถมจะใช้ฐานการเรียนรู้

โรงเรียนกึ่งเมืองกึ่งชนบท เสริมงามวิทยาคม/โนนสังวิทยาคาร/บ้านป่าวิทยา/โพนทองวิทยาคม/ลำโรงทาบวิทยาคม/ รัชฎา/ห้วยยอด/ชุมชนบ้านห้วยค้อมิตรภาพที่ 206/บ้านคูเมือง/ คลองพิทยาลงกรณ์ นักเรียนมีฐานะปานกลางถึงยากจนใช้ เศรษฐกิจพอเพียงมาแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ห้วยยอดแระรัชฎาใช้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้วยมัธยมใช้โครงการลง ชุมชน มีฐานการเรียนรู้เกษตร วัฒนธรรมและอาชีพในชุมชน ฐานการเรียนรู้เป็นฐานเกษตร

โรงเรียนในชนบท เชียงขวัญวิทยาคม/แม่ฟ้าวิทยาคม/โคกเพชรวิทยาคม/บ้านสำโรง/บ้านหนองไผ่/บ้านคลองไทร/บ้าน คลองยาง /บ้านหนองบัวแดง/บ้านหนองหญ้าปล้อง

โรงเรียนชายขอบ และโรงเรียนการศึกษาพิเศษประเภทศึกษาสงเคราะห์ ราชประชานุเคราะห์ 33/ราชประชานุเคราะห์ 55/ บ้านร้านตัดผม/ราชประชานุเคราะห์ 10/ราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนชนบทและชายขอบจะเน้นจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนพึ่ง ตัวเองได้ มีทักษะอาชีพ เน้นการเรียนรู้ในฐานกิจกรรมที่ให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและนำหลักปรัชญามาใช้

ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน

โรงเรียนทั่วไปจะมีระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดเข้า ต้นทุน และวิธีการขยายผลของโรงเรียน แต่หลักๆ แล้วการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สุดท้ายแล้วโรงเรียนจะมี

- การจัดการเรียนรู้บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสร้างความรู้ตามนิยาม วิเคราะห์เชิงทฤษฎี และที่สำคัญคือการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้นำหลักปรัชญาไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยการสร้างเงื่อนไข และตั้งคำถาม
- บุคลากรของโรงเรียนนำหลักปรัชญามาใช้ตามบทบาทตน
 - ผู้บริหารนำหลักปรัชญามาใช้บริหารจัดการและหลักในการตัดสินใจต่างๆ โดยให้ครูรับทราบและนำหลักดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินโครงการ
 - ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้
 - นักเรียนนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

โรงเรียนบ้านร้านตัดผม จังหวัด ชุมพร

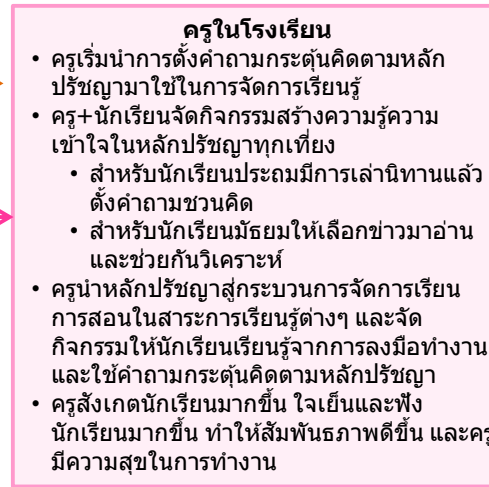
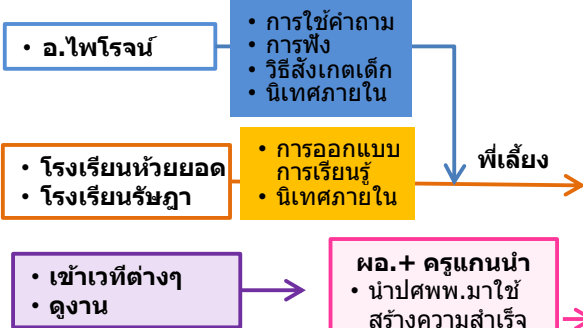
ผอ.พีระพล ภัคดีเสนา

- เวทีมูลนิธิสยามกัมมาจล
- โรงเรียนห้วยยอด
- อ.ไพโรจน์ ศิริรัตน์

เมื่อเข้าใจว่าไม่ใช่เกษตร แต่สามารถนำมาเป็นหลักที่นำมาพัฒนาการเรียนให้นักเรียนคิดเป็น จึงเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักทั้งระบบ

- นโยบายชัดเจน
- ดึงความช่วยเหลือจากภายนอก
- ผอ. ชวนครุคิด สร้างกิจกรรมให้ครูทำ และทำให้ดู
- ตรวจสอบ ดูการสอนในห้องเรียน ให้คำแนะนำ
- กระตุ้นให้ครูและนักเรียนนำมาใช้
- ให้ครูเวียนดูการสอนของกันและกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ผอ.เติมเต็ม

ทำความเข้าใจ

ผู้ปกครอง+ชุมชน
• เข้าใจ ให้ความร่วมมือ และนำไปใช้

ครูวรรณี สอนสุภา เปลี่ยนจากบอกสอนเป็นตั้งคำถาม ทำให้เข้าใจเด็กมากขึ้น ครูจรรยา สมวงศ์ กระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ ในรูปแบบของตัวเอง ตรวจสอบความเข้าใจของเด็ก ถ้าผิดรีบแก้ไขให้ถูกต้อง ใจเย็นทำซ้ำหลายๆ ครั้ง จนเด็กมองเห็นวิธีการด้วยตัวเอง

ผอ.+ ครูแกนนำ
• นำปศพพ.มาใช้สร้างความสำเร็จ
• ให้คำแนะนำทั้งเป็นและไม่เป็นทางการ
• นำสิ่งที่เรียนรู้มาขยายผล

นักเรียนโดยรวม

- มีความมั่นใจ ใจกล้าแสดงออก
- มีวินัย มีจิตอาสา
- ใช้เหตุผลและใจเย็นขึ้น

ตัวอย่างนักเรียน

"...เมื่อก่อนหนู ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่พอได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนบ่อยๆ เดียวนี้ทำงานใดๆ ก็สำเร็จ โดยไม่มีปัญหาขัดแย้งกันกับเพื่อน เพราะหนูทำงานโดยนำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาใช้"

"จากการที่ได้เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้หนูรู้ว่าควรจัดการกับชีวิตของตนเองอย่างไรให้ถูกต้อง ทั้งในด้านการเรียน และการดำเนินชีวิต จากที่เมื่อก่อนหนูแค่เล่นสนุกไปวันๆเท่านั้น"

เด็กหญิง สุภาพร สังข์น้อย

เด็กหญิง สุภาพร สังข์น้อย

ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน

โรงเรียนรัชฎา จังหวัดตรัง

ผ.สาคร เย่าเลื่อง

เชื่อว่าศพพ.สามารถเพิ่ม
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
ได้ จึงเริ่มจากการทำความเข้าใจกับ ครู และชุมชน

ผ.สมจรรย์ อินทร์เดชทำให้
เข้าใจชัด

- นโยบายชัดเจนให้ครูสอดแทรก ปศพพ. ในทุกกิจกรรมการเรียนรู้
- สร้างครูแกนนำแบบค่อยเป็นค่อยไป
- ดึงการสนับสนุนจากภายนอก (สรส./ห้วยยอด/สภาเด็กและเยาวชน/มูลนิธิสยามกัมมาจล)
- สร้าง PLC สำหรับครูแกนนำ
- ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง (ตั้งคำถามตามหลักปรัชญา ชวนนักเรียนที่ทำผิดคุยเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าและผลเสียจากกากระทำ)

ทำความเข้าใจ

ทำความเข้าใจ

โรงเรียนห้วยยอด

เป็นที่เลี้ยง

ครู

ผู้ปกครอง+ชุมชน

- เพื่อดูแลเด็กร่วมกัน
- เป็นครูภูมิปัญญา

- โครงการจิตอาสา
- เข้าเวทิต่างๆ
- ดุงาน

ครูแกนนำ
8 คน

- นำปศพพ.มาใช้สร้างความสำเร็จ
- ให้คำแนะนำทั้งเป็นและไม่เป็นทางการ
- เป็นวิทยากรขยายผลนอก รร.

ครูในโรงเรียน

- ประทับใจความสำเร็จที่เด็กของครูแกนนำเก่งขึ้นจึงพยายามทำความเข้าใจและนำมาใช้
- มีแผนจัดการเรียนรู้ให้เด็กนำหลักปรัชญามาใช้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ + เครื่องมือ
 - โครงการจิตอาสาเพื่อรู้จักชุมชน
 - การตั้งคำถามกระตุ้นคิด
 - การถอดบทเรียน ชวนสรุปความรู้เชื่อมหลักปรัชญา
- รัชฎาศึกษาสำหรับเด็ก ม.1 เพื่อรู้จักตนเอง รู้จัก รร. และรู้จัก หลักปรัชญา ก่อนกระบวนการปลูกฝังในการจัดการเรียนรู้ต่างๆ

ครูอำนวย เลิกเหล้าหรื ให้ความสำคัญกับ
ชุดคำถาม/ก่อนทำ/ระหว่างทำ/หลังทำ
ครูสมจิตร ใช้กระบวนการวาดภาพตามฝัน
ให้นักเรียนรู้จักตัวเองนำสู่การเยี่ยมบ้านและ
นำสู่การช่วยให้นักเรียนได้เรียนต่อ
ครูจันทนา ฝึกให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถาม
ด้วยตนเอง
ครูมานพ ใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนฝึก
อุปนิสัย "พอเพียง" ให้นักเรียนทั้งทำตัวเป็น
แบบอย่างและชวนคุย

ปัจจุบันครูแกนนำ 26 คน

นักเรียนโดยรวม

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ผล ONET สูงขึ้น
- นร.ชนะเลิศการแข่งขันทางวิชาการเพิ่มขึ้น
- เด็กมีหลักคิด มีเหตุผลมากขึ้น มีวินัยมากขึ้น
- พฤติกรรมเสียย่น้อยลง
- ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

ตัวอย่างนักเรียน

"แต่ก่อนนี้เมื่อคิดจะทำอะไรทำเลย เป็นความรู้สึก
ส่วนๆ เดียวนี้จะคิดก่อน ว่าถ้าเราทำแบบนี้ผล
จะเกิดอย่างไร ถ้าเราทำอีกอย่างหนึ่งผลที่ออกมา
จะดีกว่าหรือแย่กว่า ต้องคิดรอบคอบมากขึ้น
คิดมาหลายๆ ทาง ต้องมีการวางแผนก่อน เพราะ
เราถูกฝึกให้ทำมาตลอด ๓-๔ ปีแล้ว จึงอยู่ในใจ"

น.ส.วรรณัทธ์ ศรีเต็ง

ตัวอย่างผู้บริหาร

“ใช้วิธีประชุมทีมครูบ่อยๆ เน้นให้ครู นักเรียนถอดบทเรียนจากสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูและนักเรียนเข้าใจหลักปรัชญา มากขึ้น จนเกิดกลุ่มครูแกนนำ นักเรียนแกนนำที่สามารถขยายผลได้ทั้งในโรงเรียนและโรงเรียนเครือข่าย”

นายระวี ชุณิกากรณ์ ผอ.รร.เชียงใหม่พิทยาคม จ.ร้อยเอ็ด

“เริ่มจากให้ครูนำพระราชดำรัสของในหลวงมาปฏิบัติ เน้นให้ครูมีเป้าหมายร่วมกันที่ตัวเด็ก สร้างความเข้าใจตรงกันว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด ให้ความรู้ เป็นพี่เลี้ยง ให้นักครูที่มีและนำแผนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้คนละ 1,000 บาท และตรวจแผนของครูสม่ำเสมอ”

นายธีระเชษฐ์ บ็องจันมณีสกุล ผอ.รร. ประชารัฐสามัคคี จ.นครราชสีมา

ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดี โดยใช้วิธี “ทำให้เห็น” แนวทางที่เน้นคือการพัฒนาจิต เรื่องการพัฒนาความเป็นมนุษย์ หลักคิดคือให้เด็กวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ทำดีต่อตนเองหรือดีต่อผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร ครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กๆ เพราะถ้าครูเข้าใจและปฏิบัติจริง ก็เป็นเรื่องง่ายที่จะถ่ายทอดให้เด็ก

นางลัดดา จุลวงศ์ ผอ.รร. สัตยาไส จ.ลพบุรี

“เจ้าของโรงเรียนคือชุมชน เลยคุยกันว่าถ้าจะดีต้องดีด้วยกัน เลยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ตั้งแต่เป็นโรงเรียนในฝัน ไม่นั้นสร้างหนี้” “ทุกวันนี้ก็พัฒนามาเรื่อยๆ สิ่งที่ผมพอใจมากคือ เด็กมีพฤติกรรมดีขึ้น ปัจจุบันเด็กที่โรงเรียน สังคมต้อนรับ ไปสอบเข้าที่ไหนก็ได้”

นายสวัสดิ์ มะลาหอม ผอ. รร. ชุมชนบ้านห้วยค้อมิตรภาพที่ 206 จ. ขอนแก่น

“ใช้หลักการบริหารที่ให้ความสำคัญกับตัว “คน” เพราะจะทำอะไรก็แล้วแต่ หากคนไม่เข้าใจ คนไม่มีแรงบันดาลใจก็ไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นให้ความสำคัญกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เน้นการมีส่วนร่วมทั้งของครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนทุกคน หากครูมีปัญหา ผู้บริหารก็ต้องสามารถให้คำปรึกษา และเป็นผู้นำทางให้ครูได้ กำหนดให้ครูวิเคราะห์แผนงานและแผนการเรียนการสอนได้โดยยึดหลักวิชาการ โครงการเกิดจากความต้องการของครู แต่ผลต้องเกิดกับเด็กเป็นที่ตั้ง โดยผอ. จะตั้งคำถามกับครูเสมอว่า “ทำแล้วเด็กจะได้อะไร” หลักคิดนี้ถือปฏิบัติกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการทำงานของครูในโรงเรียน”

นายแสน แหวนวงศ์ ผอ. รร. ศรีชรภูมิพิสัย จังหวัดสุรินทร์

ตัวอย่างแกนนำขับเคลื่อนและครู

“เราทำวิจัย เราจึงพบว่าจริง ๆ แล้วต้องลงไปที่ตัวเด็ก แล้วเราจะทำอะไรให้เด็ก 6,000 กว่าคนได้รับตรงนี้ เราจึงไปศึกษาหลักปรัชญาฯ พบว่าเป็น “หลักคิด” ถ้าเราจัดกิจกรรมผ่านเด็กทั้งหมด โดยสอนการคิดที่เป็นเหตุเป็นผลน่าจะเป็นที่ยืนเขาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่างๆ ได้เยอะมาก เพราะฉะนั้นกิจกรรมจะเป็นตัวตั้ง แต่กระบวนการจะใช้กระบวนการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขในการทำงาน”

นายคชิต พรหมชนะ ผู้ช่วยผอ.ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รร.ปรีณีสร้อยแฉลสวี่ทยาลัย จ.เชียงใหม่

ครูทุกคนที่โรงเรียนมี “พลัง” อยู่ในตัวอยู่แล้ว โดยไม่รู้ตัว ใครจะไป ใครจะมาไม่สำคัญ สังเกตได้จากการให้ไปอบรมดูงานตามที่ต่างๆ ครูที่ได้รับมอบหมายล้นยินดีไปเรียนรู้ทุกคน ครูมาใหม่ทุกคนจะต้องได้ไปอบรม และทุกภาคเรียนโรงเรียนจะมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเขียนแผน และให้ส่งแผนทุกภาคเรียนด้วย การเลือกครูแกนนำไม่เน้นว่าจะเป็นคนในพื้นที่หรือไม่ แต่เน้นที่ “ความตั้งใจ” เป็นหลัก

นางสาวพนมพร แก้วใส รองผอ. โรงเรียนศิษรภูมิพิสัย จ.สุรินทร์

ขับเคลื่อนสู่ครูได้โดยเราต้องเคลียร์ “คอนเซ็ปต์” คำว่าเศรษฐกิจพอเพียงก่อน เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน โดยใช้ “เทคนิคการถอดบทเรียน” ทำให้ครูเข้าใจ หลังจากนั้นชวนวิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้ และนำไปใช้โดยเน้นการถอดบทเรียน

นายฉลาด ปาโส ครูโรงเรียนเชียงขวัญพิทยาคม จ.ร้อยเอ็ด

“ขับเคลื่อนหลักปรัชญาฯ ดำเนินการผ่าน 3 ทีม คือ 1.ทีมนำได้แก่ บริหารซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการเป็นผู้กำหนดนโยบาย หลักการวิธีการ 2.ทีมทำงาน ได้แก่ ครูแกนนำ หรือกองเลขาที่จะไปรับวิธีการองค์ความรู้ใหม่ๆ ขยายผลให้กับบุคลากรในโรงเรียนทั้งโรงเรียน และ 3. ทีมประสานได้แก่ ครูในกลุ่มสาระต่างๆ เป็นผู้ทำงานต่อไป” “กลยุทธ์การสร้างทีมของโรงเรียนจะทำผ่านหลัก 5 ส. พอเพียง คือ สร้างความศรัทธา สร้างแกนนำ สร้างเครือข่าย สร้างโอกาส และสร้างผลงานเชิงประจักษ์ คือให้โอกาสครูได้แสดงผลงานเวลามีคนมาศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาต่อไป”

นายวิระพล สายหอม รองผอ. รร.สำโรงทาบพิทยาคม จ.สุรินทร์

จุดเปลี่ยนของครูสัตยาไสเกิดขึ้นเมื่อได้ไปประชุมที่กรุงเทพฯ ทำให้รู้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่อง “แนวคิด” ที่ต้องเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน หลังกลับจากการประชุม ครูในโรงเรียนมีการถอดองค์ความรู้โดยเริ่มที่ตัวเองว่าตัวเองได้ทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงบ้าง ได้นำเรื่องนี้ไปใช้ในชีวิตอย่างไร ให้ถอดเป็นองค์ความรู้มา ทำให้รู้ว่าจริง ๆ แล้ว เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อยู่ในสายเลือดของเราโดยที่เราไม่รู้ตัว มีการทำ Pre Test และ Post Test ใช้วิธีการถามนำเพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด

นางสาวปฎิภรณ์ พิทักษ์ ครู.รร. สัตยาไส จ.ลพบุรี

ตัวอย่างกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัย “พอเพียง”

จัดกิจกรรมให้เด็กได้ “หลักคิด” ในการทำงาน เช่น กิจกรรมรียูสการ์ดไอเดีย ตั้งว่านักเรียนต้องนำหลักคิดไปใช้ และที่โรงเรียนเน้นมากคือ ทุกครั้งจะให้เด็กถอดบทเรียน นอกจากนี้ทำกิจกรรมในห้องเรียนแล้วจะให้บันทึกผลการเรียนรู้ทุกครั้ง เพื่อเราจะได้ประเมินเด็กได้ว่า เข้าใจค่าว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแค่ไหน ซึ่งเราวัดได้จากการเรียนรู้ของเด็กส่วนหนึ่งและวัดจากพฤติกรรมเด็กอีกส่วนหนึ่ง เราจะทำทุกครั้งจนเด็กของเราสามารถเข้าใจและซึมซับจากสิ่งที่เขาลงมือปฏิบัติ

ครูบุญรัตน์ ลมงาม ครู ดูแลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จ.จันทบุรี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เนื้อหา (Content) แต่เป็นกระบวนการ จึงออกแบบให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง และได้ทดลองมาเป็นเวลาเกือบ 10 ปี ให้เด็กทำโครงการ/โครงการ ซึ่งได้ผลดีจริงๆ เพราะเด็กได้คิด นำเศรษฐกิจพอเพียงมาทำงาน มาแก้ปัญหา และสุดท้ายต้องถอดบทเรียน เพราะถ้าเพียงแคให้เด็ก check list ครูจะไม่รู้ว่าเด็กรู้อะไรกันแน่ และพฤติกรรมเขาเปลี่ยนไปหรือเปล่าวิธีการถอดบทเรียนจะใช้ทั้งให้เด็กเขียน และครูชวนคุย ซึ่งเด็กสะท้อนว่าวิธีคิดของเขาเปลี่ยนไป จากเดิมใช้เวลาว่างตามใจ เล่นเกม ดูหนังฟังเพลง แต่เดี๋ยวนี้เขาปรับใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

ครูปรินดา ตันติเจริญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ โรงเรียนโยธินบูรณะ จ.กรุงเทพฯ

“อาจารย์ทรงพลบอกว่า 12 ชม. ไม่สามารถปรับนิสสัยนักเรียนได้หรอกจึงกลับมาออกแบบการเรียนรู้ใหม่ต่อเนื่องกัน 3 หน่วย ใช้เวลา 40 ชม. เรียนโดยเชื่อมโยงเนื้อหาข้อคิดจากบทเรียนแล้วเป็นโจทย์ไปทำโครงการเช่น ให้นำข้อคิดจากเรื่องสามก๊กตอนกวนอูไปรับราชการกับโจโฉ มาเป็นแนวทางการตัดสินใจเลือกผู้นำที่ดีในชุมชนและตั้งเงื่อนไขให้นักเรียนนำหลักปรัชญา มาเป็นหลักคิดในการทำโครงการโดยให้คำถามกระตุ้นคิดตามหลักปรัชญากับนักเรียนเป็นระยะๆ และเมื่อจบกระบวนการทำงานจะต้องมีการถอดบทเรียนนักเรียนว่าได้ใช้หลักปรัชญาอย่างไรบ้าง”

ครูจรรยาพรรณ เย่าเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนห้วยยอด จ.ตรัง

สอนให้ร.เห็นคุณค่าของวิทยาศาสตร์โดยการนำความรู้ที่เรียนไปแก้ปัญหาชุมชนด้วยการเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สร้างกระบวนการเรียนรู้นอกห้องเรียน กระตุ้นให้ร.สืบค้นความรู้จาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ร.วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูสารศรี สายหอม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาลัย จ.สุรินทร์

“ในการปลูกฝังอุปนิสัยพอเพียงผมใช้คำถามกระตุ้นคิด 8 ข้อที่สะท้อนหลักคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไขทุกครั้งหลังจากทำกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์ว่าได้ใช้หลักปรัชญาตอนลงมือทำงาน ระหว่างการทำงาน หรือไม่อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อเป็นการตอกย้ำให้นักเรียนเข้าใจ และเห็นความสำคัญ นำมาใช้ในครั้งต่อไป สุดท้ายนักเรียนจะได้ตกผลึก และนำหลักปรัชญามาใช้จนเป็นวิถีชีวิต

ครูสภาพ พันธุ์ประดิษฐ์ สาระเพิ่มเติม “รัชฎาศึกษา” มัธยมต้น โรงเรียนโรงเรียนรัชฎา จ.ตรัง

“แก้ปัญหา น.ร.กลุ่มเสียงด้วยการดึงมาทำกิจกรรม “ชุมนุมคนเอาถ่าน” ตั้งปณิธานลด ละ เลิกจากอบายมุข และสอดแทรกหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมเพื่อนำสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีคุณธรรมกำกับ”

ครูอ้นเร่ ไชยเผือก ครูกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนลาซาลจันทบุรี จ.จันทบุรี

“ใช้หลักการระเบิดจากภายใน คือครูเป็นผู้จุดประกายความคิดให้นักเรียนทำกิจกรรม ที่ชอบ ที่สนใจ ตามความถนัด และมีความสุขกับงานที่ทำด้วยความภาคภูมิใจ ได้ใช้ “ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะกับชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต ที่ครู นักเรียน และชุมชน โดยใช้ประโยชน์เรียนรู้วิชาศิลปะและบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ”

นายวิรัช กิมทรง ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จ.ระยอง

ตัวอย่างนักเรียน

"หนูได้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขนาดนี้ เพราะครูให้ความเชื่อใจ และไว้วางใจในการทำงานและการคิดของหนู ที่ให้โอกาสหนูไปทำโครงการจิตอาสาเอง พวกหนูได้วางแผนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เราารู้สึกได้ว่าสิ่งที่เรากำลังทำเป็นงานของเรา ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้แล้วเราทำส่งเหมือนการบ้าน เราารู้สึกว่าต้องพยายามทำงานนี้ให้ประสบความสำเร็จ ทำให้เราเข้าใจหลักปรัชญาจริงๆ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่น่าจดจำนำไปใช้ในชีวิต"

นางสาวชวนา สุทธินราธร ศิษย์เก่าโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จ.จันทบุรี

"จากที่เคยเรียนได้ที่ ๑ ของโรงเรียนเมื่อมาเรียนพยาบาล เกรดตกเหลือเพียง ๒.๐๙ ทำให้จิตตกคิดว่าจะสอบเอ็นทรานซ์ใหม่ เมื่อได้ตรงรอกแล้ว ได้คิดว่าจะละทิ้งความใฝ่ฝันที่จะเป็นพยาบาลของตนเองได้จริงหรือ จึงตัดสินใจวางแผนปรับแบ่งเวลาในการเรียน อ่านหนังสือ และการทำกิจกรรมใหม่ ทำให้เกรดเทอมต่อมาสูงขึ้นเป็น ๒.๙..."

"เศรษฐกิจพอเพียงทำให้หนูรู้จักกระบวนการจัดการกับตนเอง เรารู้ว่าตัวเองทำได้ ถ้าเรารู้สิ่งที่บกพร่องของตนเองแล้วปรับเปลี่ยนแก้ไขใหม่"

นางสาวธัญญลักษณ์ อະริชิน ศิษย์เก่าโรงเรียนเชียงใหม่วิทยาคม จ.ร้อยเอ็ด

"ปัจจุบันผมมีส่วนในการคิด การตัดสินใจ และดูแลกิจการของครอบครัว บริหารการเงิน บริหารบุคลากร ตลอดจนต้องเผชิญหน้ากับลูกค้าที่มีหลากหลายหน้าตาและอารมณ์ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ที่ผมได้รับมาตั้งแต่เรียนชั้นมัธยมช่วยให้ผมรับมือกับเรื่องต่างๆ เหล่านี้ได้ และหลักคิดนี้สอนให้ผมไม่เป็นคนมักง่าย จึงทำให้ผมสร้างงานที่มีคุณภาพเสมอ และที่สำคัญ หลักคิดนี้ทำให้เป็นคนไม่เห็นแก่ได้ ซึ่งทำให้ผมไม่ไปยุ่งเกี่ยวหรือมีส่วนร่วมกับการทำธุรกิจที่หมิ่นเหม่กับปัญหาสังคม"

นายอยุ่ง เข้าวปรีชา ศิษย์เก่าโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพชรบุรี จ.เพชรบุรี

มอทเห็นผลดีของหลักปรัชญาอย่างชัดเจนที่สุดคือ ทำให้มอทคิดอย่างมีระบบ และได้พิจารณาตัวเองอยู่ตลอดเวลา.. บางครั้ง เหมือนเป็นหลักปรัชญาที่ทำให้เราปฏิบัติธรรมไปโดยไม่รู้ตัวคะ ... ทำให้รู้ตัวเอง มีสติ ถ้ามีสติแล้ว ความผิดพลาดก็ย่อมน้อยลง

กวิษฐา ต๊ะศิริ ศิษย์เก่าโรงเรียนสัจจะวิทยาสัย จ.ลพบุรี

ช่วงก่อนที่เป็นนักเรียนแกนนำ ใหม่เป็นคนที่มีปัญหา เกี่ยวกับการจัดระเบียบเวลาของตัวเอง และก็ยังคิดอะไรแบบแคบๆ พอวันหนึ่งเราเข้ามาทำงานตรงนี้ ได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้มีการตั้งคำถาม คิดอะไรก็ต้องมองให้รอบด้าน มีมุมมองกว้างขึ้น และสามารถจัดสรรเวลาเรียนกับเวลาทำกิจกรรมอย่างไม่มีปัญหา เพราะว่าช่วงนั้นเป็นช่วง มัธยม 6 ต้องเข้าก็แบ่งเวลาที่จะอ่านหนังสือสอบเข้ามหาวิทยาลัยคะ ใหม่กล้าพูดได้เต็มปากว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียงทำให้ชีวิตเราดีขึ้น

พิทชนันท์ สิมรัตน์สุวรรณ ศิษย์เก่าโรงเรียนดาราวิทยาลัย จ.เชียงใหม่

เมื่อก่อนไม่รู้จักตัวเองไม่เข้าใจว่าทำอะไรเพื่ออะไร ตอนนั้นอยู่ มัธยมต้น อยากเรียนคณะแพทย เหมือนกดดันตัวเอง เหมือนความรู้สึกว่าต้องแข่งขันกับคนอื่น แต่ก็อยากช่วยคนด้วย เราไม่เข้าใจตัวเองว่าจริงๆ เราต้องการอะไรกันแน่ แต่พอเราเริ่มเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้คำตอบว่าอยากเรียนแพทยเพราะเราอยากช่วยคน เราไม่ได้จะแข่งกับคนอื่น เพราะฉะนั้นคิดได้ว่าการช่วยคนไม่จำเป็นต้องเป็นแพทยเป็นอย่างอื่นก็ได้จึงไม่กดดันตัวเอง แต่ก็ทำเต็มที่นะแล้วสุดท้ายก็สอบเข้าแพทยได้ดังหวัง

กัลยาภรณ์ วงษ์เกิด ศิษย์เก่าโรงเรียนโยธินบูรณะ จ.กรุงเทพ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอนเราอย่างหนึ่งว่าควรจะทำอะไรให้สังคมมากกว่าสังคมทำอะไรให้เรา หลักนี้ได้จุดประกายความคิดที่ว่าเมื่อเราพอ เราจะแบ่งปันให้คนอื่น

วลีรัตน์ ศิษย์เก่าโรงเรียนลาซาล (มารดาพิทักษ์) จ.จันทบุรี

"หนูคิดว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเหมือนระฆังเตือนใจให้กับหนู เพราะนิสัยส่วนตัวจะไม่เหมือนผู้หญิง เมื่อก่อนจะเป็นคนที่ใจร้อนมาก ไม่พอใจจะโยนวายวินใส่ แต่ตอนนี้ก็จะยอมเสียเวลา 5-6 วินาทีที่ควบคุมอารมณ์ตัวเองถ้าเราผลออกไปทำอะไรไม่ดี พ่อแม่ก็จะเสียใจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเหมือนเสียงที่อยู่ข้างหูเรา คือจะทำอะไรก็ต้องมีคำถามแล้วว่าเรื่องไหนควรทำ ทำเลย เรื่องไหนไม่ควรทำก็อย่าทำ"

นางสาวศิริพร นวลสีทอง ศิษย์เก่าโรงเรียนรัชฎา จังหวัดตรัง

ข้อสังเกตจากการดำเนินโครงการ

- การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรทำความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ให้ตรงกัน ก่อนจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปได้ถูกทาง
 - ความเข้าใจที่ถูกต้องว่าปศพพ.คือหลักคิดหลักปฏิบัติ ที่นำสู่ความสำเร็จ
 - เป้าหมายคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของผู้บริหาร/ครู/เด็ก (ไม่ใช่รูปแบบ/ไม่ใช่เฉพาะแผนปฏิบัติการหรือแผนการสอนครบ)
 - ความเข้าใจที่แท้จริงของบทบาทหน้าที่และเป้าหมายของการเป็นครู/ของผู้บริหาร
 - เข้าใจและรู้วิธีการนำเครื่องมือจัดการเรียนรู้ต่างๆ มาใช้
- การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างอุปนิสัย “พอเพียง”
 - ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนนำหลักปรัชญามาใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ (การเรียนรู้ นิยาม หรือการคิดวิเคราะห์ทำให้เข้าใจ) ต้องอาศัย coach ในทุกระดับ/การถอดบทเรียนตนเอง/การสะท้อนคิด (Reflection) และเชื่อมโยงเข้าสู่หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีนำไปใช้สร้างความสำเร็จและทำให้เห็นคุณค่า
 - การให้นักเรียนเห็นคุณค่า ให้ทำบ่อยๆ ช้าๆ จึงจะเกิดเป็นอุปนิสัย
 - การพัฒนานิสัยต้องอาศัยเวลาค่อยๆ เกิดขึ้น
- ผู้บริหาร/ครูจาก รร. ศรร. (การดึงครูจากห้องเรียนมากไปทำให้ไม่ได้สอนเด็ก/ไม่มีเวลาพัฒนาโรงเรียนตน ต้องมีวิธีบริหารจัดการ)
- ปัจจัยที่ทำให้การขับเคลื่อนที่ประสบผลสำเร็จได้ดีในโรงเรียน
 - ผู้บริหาร/ครูแกนนำเป็น coaching team ใน รร.
 - มีนโยบายชัดผู้บริหารผู้บริหารทำตนเป็นแบบอย่าง
 - ดึงครูมามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ทำความเข้าใจให้ตรงกันและทำให้ครูรู้สึกว่าเป็นเป้าหมายของตนตรงกับเป้าหมายของโรงเรียน
 - เครือข่ายการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ (COP) ช่วยให้ครูเรียนรู้ได้ดี มีเพื่อนและมีกำลังใจในการทำงาน
 - อาจใช้ตลาดนัดความรู้เป็นเป้าหมาย แต่ต้องมีกระบวนการทำงาน+ถอดบทเรียนเป็นระยะๆ เพื่อเข้าใจและพัฒนาการเรียนรู้ของตน
 - เครือข่าย on line กระตุ้นให้ครูมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเติมเต็ม แต่ต้องมีผู้ดูแลตอบ/เติมประเด็น/ตั้งกระทู้
- เขตพื้นที่/ศึกษานิเทศที่สามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาให้ประสบผลต้องมีความเข้าใจในหลักปรัชญาอย่างแท้จริง ลดการสั่งการ ทำตัวเป็น coach/ประสานความช่วยเหลือ รร. ให้กำลังใจครู และร่วมเรียนรู้ไปกับครู
- ผู้ประเมินต้องเข้าใจหลักปรัชญา กรอบแนวคิดของการเป็นศูนย์การเรียนรู้อย่างถูกต้องและชัดเจนจึงจะสามารถคัดเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพและเป็นแบบอย่างได้มีจั้นนั้นจะทำให้ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาผิตเพี้ยน และทำลายกำลังใจของคนทำงาน

ประเด็นพิจารณา

- ครูแกนนำใช้เวลาออกไปขยายผลภายนอก VS การพัฒนาในโรงเรียนและการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของตน
- รางวัลเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วม vs ทำด้วยใจ
- ทำเล็กๆ ให้เข้มข้น vs ทำให้ได้ปริมาณ